

-*-

AUTE DE 26 DE JULIOL DE 2002

RESULTANT: Que en la causa citada el Tribunal de Corts va dictar amb data 19 de febrer de 2001 Aute acordant el sobreseïment definitiu de la causa núm. 28-1/99, encara que parcial respecte de la processada Iolanda A.E., disposant la inhibició a favor del Tribunal Unipersonal del Batlle per a jutjar la contravenció dels danys causats per imprudència, atribuïda a Andre L.

RESULTANT: Que contra el referit Aute s'interposà recurs d'apel·lació per la representació d'Andre L. i de la Cia. asseguradora, que al·legaren la improcedència del sobreseïment parcial i, a més a més, que la resolució havia estat acordada "de pla", sense concedir a les demés parts tràmit d'al·legacions sobre aquella petició (que suposava el trencament definitiu del procediment respecte d'un dels processats).

RESULTANT: Que aquesta Sala Penal per mitjà d'Aute de 3 de setembre de 2001, acordà acollir el recurs interposat, deixant sense efecte l'Aute apel·lat amb base en els raonaments dels tres primers Considerants, disposant que la causa fos retornada al Tribunal de Corts, amb certificació de l'Aute dictat, per a que, reposant les actuacions al moment en que es formulà la petició sobre el sobreseïment pel Ministeri Fiscal "confereixi trasllat d'aquella petició a totes les parts comparegudes, resolent després el que legalment procedeixi, qual aspecte queda imprejudicat en la present resolució".

RESULTANT: Que complert l'anterior el Tribunal de Corts procedí al seu torn a donar compliment al tràmit d'audiència de les parts comparegudes, en el qual el Ministeri Fiscal tornà a sol·licitar el sobreseïment parcial, petició a la qual s'adheriren les representacions de Iolanda A.E., la Cia. d'assegurances WINTERTHUR SA i el perjudicat Isidre T.L., mentre que formulà oposició a aquesta petició la representació d'Andre L. i de la Cia. Assegurances Generals, que sol·licitaren el manteniment de l'Aute de processament dictat contra Iolanda A.E. per a que la causa fos seguida pels seus tràmits amb la pràctica de les diligències de prova sol·licitades.

RESULTANT: Que escoltades les parts sobre la petició de sobreseïment el Tribunal de Corts dictà Aute de 20 de febrer de 2002, pel qual es torna a acordar: 1) el sobreseïment parcial definitiu de la causa pel que respecta la processada Iolanda A.E. i 2) la inhibició a favor del Tribunal Unipersonal del Batlle respecte de la contravenció penal imputada a Andre L., consistent en imprudència amb resultat de danys. La resolució es fonamenta en els arguments que consten en els seus dos Considerants, que poden resumir-se així: 1) el Ministeri Fiscal no aprecia en la conducta de la processada Iolanda A.E. imprudència que mantingui nexa causal amb la producció del sinistre, pel que sol·licita el sobreseïment de la causa en quant a ella; 2) si bé Andre L. s'oposa a la petició de sobreseïment, havent formulat en el seu moment querella criminal, al no poder gaudir en la mateixa causa de la doble qualitat d'acusat (processat) i acusador (querellant), no pot exercitar l'acció penal contra la co-processada Iolanda A.E., pel que sense entrar en el fons procedeix donar lloc a la petició de sobreseïment parcial tal com ha sol·licitat el Ministeri Fiscal; 3) restant subsistent únicament l'acció penal per la contravenció penal de danys per imprudència contra Andre L., procedeix acordar la inhibició a favor del Tribunal Unipersonal del Batlle, competent per al seu judici.

RESULTANT: Que contra el citat Aute tornà a interposar recurs d'apel·lació la representació del processat Andre L. i de la Cia. d'Assegurances Generals SA, la qual exposa com a fonaments del seu recurs: 1) que la resolució del Tribunal de Corts, tractant-se d'una resolució que posa fi de forma definitiva a les pretensions del querellant, amb els consegüents efectes de cosa jutjada, no pot adoptar-se basant-se en raons formals, "sense entrar en el fons", i a l'haver-ho fet així s'ha infringit "el dret fonamental a la tutela judicial efectiva" o dret a obtenir una resolució fonamentada reconegut en l'article 10 de la Constitució d'Andorra; 2) l'argument formal de l'Aute del Tribunal de Corts no és aplicable al present cas, perquè la contravenció penal de danys és una infracció penal que (segons l'article 16.3 del CPP) solament és perseguible a instància de part, raó per la qual no pot tenir la condició d'acusat en la present causa perquè no s'interposà oportunament querella contra Andre L. per l'únic legitimat per a fer-ho (que no era Isidre T.L., el qual no era propietari del vehicle). Fonamentant-se en els dos indicats arguments el recurrent conclogué sol·licitant que es revoqui l'Aute de

sobreseïment parcial i es remetin de nou les actuacions al Tribunal de Corts per a la prossecució de la causa, mantenint el processament de Iolanda A.E. com a responsable d'un delictes major d'imprudència amb resultat de lesions i d'un delictes menor també per imprudència amb resultat de danys.

CONSIDERANT: Que el primer motiu d'impugnació no pot ser acollit per les següents raons: l'article 10 de la Constitució Andorrana no consagra expressament com a dret fonamental el d'obtenir la "tutela judicial efectiva" que és la fórmula acollida per l'art. 24 de la Constitució Espanyola. No obstant s'ha de dir a favor del recurrent que al "dret a la jurisdicció" de la Llei Fonamental andorrana pot i s'ha de reconèixer un contingut equivalent i que, per tant, aquest dret fonamental comprèn no solament el "dret d'accés" als òrgans jurisdiccional, com a via de tutela jurisdiccional oberta a tots amb absoluta llibertat i sense discriminacions o restriccions absolutament inadmissibles qualsevol que pogués ser la seva causa o explicació, sinó que comprèn també el dret a obtenir una resolució fonamentada o "motivada" (amb motivació de fet i de dret) sobre la demanda, acció o pretensió exercitada. També es reconeix a favor del recurrent que l'indicat dret inclou que la resolució fonamentada o motivada sobre la petició sigui una resolució "de fons" o en el mèrit però solament quan el previ "dret al procés" s'hagi exercitat correctament per qui ho sol·licita, amb observància i compliment dels diversos pressupòsits i requisits establerts en cada cas per les Lleis processals o substantives. Així mateix es reconeix a favor del recurrent que el citat dret inclou que la resolució que es dicti sigui "favorable" a les pretensions del recurrent, però solament quan així correspongui, segons el resultat del judici jurisdiccional, que no pot ser substituït pel judici parcial i interessat de cada recurrent (les garanties constitucionals no poden fer que "tingui raó qui no la té"). Aquest plantejament es correspon avui, en línies generals, amb el desenvolupament jurisprudencial en tota Europa, especialment per obra de la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans (cf. Autes del Tribunal Constitucional d'Andorra de 5 d'abril de 2001; 9 de febrer de 2001; sentència de 18 de maig 2001; Autes de 5 d'abril de 2001 i de 18 de maig de 2001; 22 de juny 2001, entre altres). D'acord amb aquesta jurisprudència quan el "dret al procés" no ha estat correctament exercitat, vg. perquè la demanda o querella es dirigeix a un òrgan objectivament incompetent o perquè és interposada per persona que no

gaudeix de la necessària legitimació (pressupòsit processal previ al fons que no ha estat ni pot ser corregida en el present cas), és clar que s'ha de reputar ajustat al dret fonamental al ple exercici de la jurisdicció que el Tribunal pugui pronunciar com a resposta la de no hi ha lloc a dictar sentència o resolució de fons i fins i tot la de no haver lloc a procedir. Quan un Tribunal dicta una sentència "d'absolució en la instància", sense entrar en el fons de l'assumpte, no infringeix el dret fonamental a la jurisdicció o a la tutela judicial efectiva. D'igual manera, si el Tribunal rebutja o inadmet una querella per manca de requisits de necessària observancia per a procedir (no corregits o ja inesmables), tampoc infringeix el citat dret fonamental. En tot cas, qui no ha respectat aquell dret fonamental són els demandants, querellants o recurrents al no haver observat els pressupòsits d'admissibilitat legalment establerts. Quelcom equivalent és el que ha resolt en aquest cas el Tribunal de Corts. Una jurisprudència consolidada ha aclarit en la pràctica andorrana l'antic dubte de si una mateixa persona pot ostentar en un mateix procés penal dues posicions antagòniques, com són les d'acusat i d'acusador (o processat i querellant). Per les raons exposades amb deteniment en diverses sentències d'aquesta Sala, que per conegudes es donen per reproduïdes, s'ha resolt aquell dubte en sentit negatiu, no solament per ser l'únic que permet atribuir a cada protagonista del judici penal el "paper" que li correspongui desenvolupar sinó perquè la posició contrària conduiria a afavorir i premiar al coïnculpat més astut que interposi una querella contra l'altre responsable (actuació que és molt freqüent en els accidents de trànsit en els que els dos conductors s'atribueixen respectivament la culpa i ambdós tracten de ser els primers en presentar denuncia o querella contra l'altre conductor) que arribaria a convertir-se en una pràctica generalitzada contrària a la funció que en exclusiva correspon al Batlle com a òrgan instructor que és a l'únic que correspon inculpar ("processar" en la precisa terminologia andorrana) al que realment s'hagi de considerar responsable dels fets, la resolució inculpadora de la qual queda sotmesa a l'ulterior control del Tribunal i de les parts. Per tot s'ha de concloure en aquesta seu que el Tribunal de Corts no ha vulnerat la garantia constitucional del dret a la jurisdicció al dictar l'Aute recorregut (després d'haver escoltat al Ministeri Fiscal i a totes les parts personades) per considerar la manca de legitimació del recurrent, que estan processat pel Batlle i pel Tribunal no es limita a exercir la seva defensa sinó que pretén el processament i l'acusació de l'altra persona

que intervingué en els fets. És clar que el recurrent manca de legitimació per a aquesta pretensió, com manca també de legitimació per a impugnar les raons de fons en les que es fonamentà el Tribunal per a acordar el sobreseïment de la inicialment co-processada Iolanda A.E., ja que és una resolució que no afecta al recurrent en el present procés penal.

CONSIDERANT: Que el segon argument que el recurrent fa valer consisteix en que "no pot tenir la condició d'acusat en la present causa ja que al tractar-se d'una infracció penal -contravenció penal d'imprudència amb resultat de danys- que solament és perseguible a instància de part, no s'ha interposat en el moment adequat l'acció (querella) per part del perjudicat, "que era l'únic legitimat per fer-ho (text que es transcriu entre cometes perquè és demostratiu de la rellevància que el propi recurrent dóna al pressupòsit de legitimació i al puntual exercici de l'acció penal). Aquest argument tampoc pot ser acollit, en primer lloc perquè no és incompatible amb l'Aute de sobreseïment dictat i, en segon lloc, perquè el recurrent podrà fer valer l'absència del pressupòsit de procedibilitat davant l'òrgan jurisdiccional competent per a jutjar la contravenció de danys per imprudència (el Tribunal Unipersonal del Batlle), amb el qual es deixa plenament salvat l'exercici del seu dret de defensa.

CONSIDERANT: Que pel que respecta el recurs d'apel·lació interposat per la defensa de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, al ser una simple adhesió està afectat per la inadmissió del recurs principal i segueix el mateix destí. A títol subsidiari cal remarcar que aquest recurs tampoc hauria pogut ser admès, al no ser conforme a les exigències de l'article 199 del Codi de Procediment Penal que requereix que l'escrit de recurs ha de contenir els motius en que el recurrent basa la seva impugnació i la súplica que es formuli pel cas que el recurs sigui estimat.

Vist la legislació vigent,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

A C O R D A

No admetre a tràmit el recurs d'apel·lació interposat per Andre L. i la Cia. d'Assegurances Generals,

i per la CASS, contra l'Aute dictat pel Tribunal de Corts en data 20 de febrer de 2002, en la causa núm. 28-1/99.

Retornar la causa al Tribunal de Corts amb certificació del present Aute, per al seu compliment i execució.

Així ho acorden manen i signen els Magistrats de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, de tot el que en dono fe.